

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIÓ-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel havonta
Előfizetési ára:
1 évre 1 pengő.
Postatakarékpzt
számia 17.270 sz

ALAPITOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m — Kiadóhivatal: Kispest, Thököly-út 18.

Előljáróság.

„Légy példa a hívőknek!“
I. Tim. 4, 12.

Az emberek példák után indulnak. Tehát ha valakiben megvan az előljáróshoz megkívántató kellékek, ha megvan a vezetői rátermettség, bizonyosra veheti, hogy lesznek követői. Ahol megvan a tűz és a fa és az égőáldozat bemutatására való készség, ott gondoskodik az Isten arról, hogy legyenek emberek, akik készek magukat odaáldozni. A képnél maradvá: természetesen legelső sorban az előljárónak kell példa lennie az önfeláldozásban is.

A Krisztus egyházának minden vállalkozásában nagy és égető szükség van előljárókra, vezetőkre. Örök példakép a Krisztus. De a Krisztusnak reprodukálnia kell mindig a jelenben. Krisztus nemcsak követőket akar, Krisztus olyan híveket akar, akik szemléltetik őt, ahogyan ő szemléltette az Atyát. A vezéri talantom nem mindenkinek adatott meg. S igen szomorú következményekkel jár az ügyre, hogyha olyanok akarnak vezetni, akinek nem ez a kegyelmi ajándék adatott s akik olyasmivel akarnak sáfárkodni, ami hiányzik belőlük. Az organizált egyházban egyik legfontosabb feladat a vezetők kiválasztása és ezzel összefüggően a vezetők kiképzése. Másfelől minden lelkes ügybarátnak egyik legelső kötelessége, hogy részre-

hajlás, elfogultság nélkül ismerje meg önmagát s ne fogadjon el olyan tisztséget, amire nem alkalmas. Ki-ki amint kegyelmi ajándékot kapott, úgy sáfárkodjék.

Előljárni, vezetőnek lenni szép dolog, amíg azt megtiszteltetésnek és dísznek tekintjük, személyünk kitüntetésének. Egészen másképpen fest, hogyha az előljáróshoz mint felelősségvállalást, kockázatot és döntést, mint erőink latba vetését és állandó, megfeszített munkálkodást vesszük. Akkor megtörténhetik, hogy a vezetésre kiszemelt „a holmik közé rejtőzik el“ (I. Sám. 10, 22), mint Saul, amikor sorsolással királlyá választották.

Jó előjáró csak az lehet, aki Istentől függ, s ebben a függéstudatban feltétlenül és tekintet nélkül a következményekre, amelyekkel tervei, kezdeményezései, határozatai és cselekvése a saját személyét illetően járhatnak, engedelmeskedik Istennek és teszi azt, amit a Lélek általa mondani akar. A vezetőnek meg kell magát üresítenie és önmagának nem szabad mást kívánnia, mint a Lélek teljességét. Ha nincs meg benne a teljes önmegtágadás, kikerülhetetlenül útvesztőbe kerül és félrevezeti azokat, akik nyomaiban járnak. Csak egy vezércsillaga lehet: Isten dicsőítése az önzetlen szolgálat által.

Ha az előljáró ilyen, Istentől küldött, ember, akkor menekül meg csak attól a bűntől, hogy klikket alakít, hogy olyan társaságot hoz létre, amelyik korlátolt felelősséggel tagjainak az egyéni ambícióit szolgálja kölcsönösségi alapon.

Nem hiába mondja az apostol, hogy a „hívőknek“ légy példa. Jó példa. Tehát az előljáró legyen példa. Jó példa. Tehát az előljáró abban legyen példa, ami a hívőknek életcélja, életmunkája és élet-

szolgálata. Jaj a hívőknek, hogyha olyasvalaki tolja fel magát előttük példának, aki lépésről-lépésre, fokról-fokra eltéríti őket a hittől, míg végre példakép és követők egyaránt benne vannak a hitetlenségben, az egymás tömjénezésében, a Krisztus megtagadásában, a világ szeretetében.

Azért igen jó parancs minden előljárónak: Krisztusra nézz! Krisztusban maradj! Az az indulat legyen benned, amely a Krisztusban volt!

A külmisszió rövid története.

(Folytatás.)

Közel húsz évvel később a római pápa Monte Corvino János ferencrendi szerzetest küldte Kínába. Az utazás három esztendeig tartott. Indiában egy álló esztendeig kellett várakoznia, míg végre egy Kínába induló karavánhoz csatlakozhatott. A nesztoriánus keresztények nem fogadták jószívvel megérkezését és akadályokat iparkodtak útjába emelni. Azonban Kublai kán jól bánt vele. Monte Corvino Kambalukban (a későbbi Peking) templomot épített, sok fiút kiképzett papnak, 6000 kínait megkeresztelt, és az Ujszövetséget és a Zsolnárokat lefordította kínai nyelvre. Monte Corvino segítségére még hét más misszionáriust küldtek ki, akiket még Rómában püspökké szenteltek, hogy kormányozhassák a Kínában megalakítandó egyházat. De az utazás igen nehéz és veszedelmés volt, úgyhogy a hét közül csupán három érkezett meg rendeltetési helyére. Serényen és buzgón dolgoztak, Európából még több munkaerőt kértek óriási feladatuk végzéséhez. Monte Corvino nyolcvan esztendősen korában halt meg. A Dzsingisz kán által alapított mongol dinasztia uralma Kínában 1368-ban véget ért. Helyébe a Ming dinasztia lépett s ez a dinasztia nem akart idegen vallást. A mongol dinasztia uralmának végével Monte Corvino munkája is elpusztult. Európában is megváltozott a helyzet. Európa el volt foglalta a maga politikai és vallási nehézségeivel. A mohamedánok 1355-ben kelet felől behatoltak Európába, 1453-ban elfoglalták Kon-

stantinápolyt, 1529-ben már Bécsig hatoltak előre. A mohamedánok, prófétájuk halála (632) után alig száz esztendővel, már megsemmisítették Északafrikában a kereszténységet. A reformációt közvetlenül megelőző században rettenetes veszélyt jelentettek Európának és az európai kereszténységnek.

Ugyanebben az időtájban az európai kereszténység hatóköre ki is tágult. Kolumbusz Kristóf 1492-ben felfedezte Amerikát. Vasco de Gama portugál hajós 1497—1499-ben Délafrikát a Jóréménység foknál megkerülve eljutott Indiába s miután Calicutban telepet létesített visszaérkezett Portugáliába. A római pápa a maga számára igényelte az egész világ felett a lelki uralmat s a felfedezett új országok meghódítását azzal a feltétellel engedélyezte, hogy a felfedezőket ahová a lábukat beteszik, mindenütt elültetik a keresztet. A nagy felfedezőket útjaikon papok kísérték nemcsak azért, hogy az expedíció tagjainak lelképásztorai legyenek, hanem azért is, hogy az új országokban elplántálják a kereszténységet. A spanyolok különösen buzgólkodtak a pogányok megtérítésében, úgyhogy Kolumbusz, Pizarro és Korteiz expedíciói majdnem keresztes hadjáratoknak tekinthetők. Hogyha a térítés szelid eszközökkel nem volt eredményes, az erőszaktól sem riadtak vissza. A felfedezőket kísérő misszionáriusok többnyire a dominikánus barátok közül kerültek ki; közülök sokan alázatos és kegyes férfiak voltak, akik csendben és

buzgósággal dolgoztak a bennszülöttek között s tőlük telhetőleg enyhítették a spanyol hódítók kegyetlenségeit. A spanyolok szívükön hordták a pogányok megtérítését, de még sóvárabban iparkodtak a bennszülötteket kiszípolozni s szívtelenül robotoltatták és sanyargatták őket azon a földön, amelyet tőlük raboltak el. A bennszülöttek rettenetesen szenvedtek és ezrével haltak el a kegyetlen bánásmód miatt. A misszionáriusok fel voltak háborodva a hódítók viselkedésén. Las Casas dominikánus, aki egész életét a délamerikai indiánok szolgálataiban töltötte el, jelentéseivel és tiltakozásaival elért a spanyol királyi udvarnál annyit, hogy az udvar törvénytelennek jelentette ki az indiánok rabszolgává tételét, azokat kivéve, akiket jogtalan háborúban ejtettek foglyul. Las Casas nem sajnált fáradságot, tízenkétszer hajózott át az Atlanti Óceánon, beutazta az újonnan felfedezett országokat, alkalmas és alkalmatlan időben felemelte szavát a spanyol gyarmatosok kincsszomja és kegyetlensége ellen. Azonban, hogy az indián megtérteket kímélje, hozzájárult ahhoz, hogy Afrikából szállítsanak négereket Amerikába. Las Casas 1566-ban Spanyolországban halt meg. Az indiánok érdekében V. Károly császárral voltak tárgyalásai. A római katolikus egyház nagyon a szíven viselte ugyan a pogányok térítésének ügyét, de nem látott semmi okot arra, hogy az afrikai négerek összefogdosását és vásárlását megtiltsa; megengedte, hogy szörnységes módon szállítsák a rabszolgakereskedők áldozataikat azokba az országokba, ahol munkaerejükre szükség volt. V. Márton pápa (1417—1431) egyik bullájában Portugáliának engedte át mindazokat a területeket, amelyeket a portugálok Afrikában és Ázsiában meghódítanak. A portugálok Afrikából néger rabszolgákat hurcoltak Portugáliába azon a címen, hogy keresztyénségre térítik őket. Később egy másik pápai bulla (1537) szentesítette Lisszabonban egy rabszolgapiac megnyitását; ezen a piacon évenként 10—12.000 négert adtak el rabszolgának a nyugatindiai szigetekre. Ugyanebben az időtájban Hawkins János angol tengerész (1532—1595) Nyugatafrikából hurcolt el négereket rabszolgául s megkezdődött vele az angol rabszolgakereskedelem.

Amerikában is a szerzetesek voltak a művelődés fő munkásai. Megtanították a bennszülötteket földművelésre, templomokat és iskolákat építettek számukra

A bennszülöttek nagyra becsülték az egyház szolgálatát és tisztelték a misszionáriusokat. Azonban a szerzetesek munkáját nagyon akadályozta a spanyolok rossz példája és kegyetlensége. Az európai spanyolok uralma alatt a bennszülöttek ezrével pusztultak s már-már úgy látszott, hogy egészen kivésznek. Hogy ettől a sorstól megmentsék őket, a jezsuiták engedélyt kaptak arra, hogy a bennszülöttek részére külön telepeket létesítsenek, ahol a jezsuiták a gyarmatosoktól egészen függetlenül gondozhatták és oktathatták őket. Ezek közül a telepek közül a leghíresebb Délamerika közepén, Paraguay-ban létesült 1610-ben, ahol két jezsuita telepedett le 200 bennszülött családdal. Eleinte sokat szenvedtek a gyarmatosok támadásaitól, akik a telepekről rabszolgákat akartak elhurcolni. Azonban a telepek ennek dacára gyarapodtak és fejlődtek. A jezsuiták éppen olyan szenvedélyes lélekavadászok voltak, mint amilyen szenvedélyes rabszolgavadászok voltak a gyarmatosok. Tanulmányozták a nép természetét s kitanulták, hogyan lehet a bizalmukat megnyerni. A jezsuiták ezeket a telepeket nagy családokként kormányozták; mindenki a köznek dolgozott; magántulajdon nem volt; gyönyörű kertjeik, óriási nyájaik voltak. Bámulatosan gondoskodtak a bennszülöttekről, de úgy bántak velük, mint gyermekekkel, nem juthattak el érett férfiúságra, kezdeményező tehetségük nem fejlődhetett ki, felelősségérzetük nem volt, s végül is ezek a telepek inkább hátráltatták, mintsem előmozdították az ország haladását.

Külmissziói munkájukkal valamennyi szerzetesrend közül leginkább kiváltak a jezsuiták (1534). A hősiesség lelkületű jezsuita misszionáriusok sorában első Xavieri Ferenc, délfraanciaországi nemes, a párisi egyetemen Loyola Ignác iskolatársa s ezzel együtt a jezsuitarend megalapítója (1506—1552). Ritka józanészű, nagy szervezőtehetséggel megáldott, amellelt önfeláldozó, ékesszóló, életeleven pap. „Jelszava volt: „Istent félelem, mástól senkitől a világon“; s egész élete azt bizonyítja, hogy igaza volt. Pappá szenteltetése után (1537) néhány évig Rómában prédikált. A portugál király 1541-ben a portugál flottával Goába, erre a kelet-indiai portugál telepre küldte; a pápa és a király teljhatalmat adtak neki az egyház ottani munkájának felügyeletére. Xavieri Ferenc Goában talált egy szép székesegyházat, szemináriumot bennszülött papok kiképzésére és egy népes

ferencrendi zárdát. De nem tudott nyugodtan maradni Goaban. Lelkeket akart menteni. Azért hamarosan elment Goából a Comorin-fok (Keletindia déli csúcsa) közelében levő partvidékre a gyöngyhalászak falvaiba és ott működött három esztendeig. Nem töltötte az időt nyelvtanulással; tolmácsok útján dolgozott. A módszere igen egyszerű volt. Mikor megérkezett egy-egy faluba, csöndített és ezzel összegyűjtötte a lakosokat. Elmondta nekik a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Tízparancsolatot tanul nyelven. Vasárnaponként összegyűltek, hogy vele együtt elmondják a Hiszekegyet, azután azokat, akik óhajtották, megkeresztelte. Addig keresztelt, amíg a karjai bírták és ameddig hanggal bírta. Néha nem akadt tolmács, de akkor sem hagyta magát akadályoztatni: „Nem vagyok munka nélkül, mert nem kell nekem tolmács ahhoz, hogy az újszülött gyermekeket megkereszteljem, sem ah-

hoz, hogy az utamba akadt éhezőkön és mezteleneken segítsek.“ Maga írja, hogy volt olyan hónap, amelyikben 10.000 megtértet keresztelt meg. Egész falvak lettek így névleg keresztényekké; ezeket azután gyülekezetekké szervezte s gondozásukat bennszülött papokra bízta. Xaviéri Ferenc türelmetlen, égő lelke gyors eredményeket akart látni, de hosszú és türelmesebb munkára volt szükség ahhoz, hogy ezek a szegény halászhalk emberek tudatos keresztényekké váljanak. Xaviéri Ferenc fáradhatatlan és kiemérlhetetlen volt. Sohasem kímélte magát és ismételt fárasztó utazásain zúgolódás nélkül tűrte a legsúlyosabb nélkülözéseket. Dolgozott a Malakka félszigeten, a Molukka és a Banda szigeteken, Ceylonon és eljutott Japánba is és ott 1549—1551-ben missziót alapított. Szeretett volna bejutni Kínába, de Kanton közelében egy szigeten meghalt.

Világjáró úr és a misszionáriusok.

(Herbert Gezork: „So sah ich die Welt“ című könyvéből.)

Világjáró úr, mint a neve is mutatja, a földgolyón bolyong, afféle világcsavargó. Legtöbbször angol, vagy amerikai. Más nemzetekhez tartozók alig-alig vállalkozhatnak manapság földközi utakra, németek a legkevésbé. A franciák talán megtehetnék, de túlságosan kényelmesek és — fukarok hozzá.

Világjáró úr legtöbbször túl van az ötvenen. Az utazás bizonyára több élvezetet nyújtott volna fiatalabb éveiben; de akkor nem volt ideje, pénzt kellett keresnie. Most azonban megengedheti magának!

Igy aztán utazik, kövér hitellevéllel a zsebében, karján erősen kifestett hitelvéstársával, hatalmas vasveretes hajóbőröndök gyűjteményének kíséretében országáról-országra, jobban mondva szállodáról-szállodára. Legtöbbször egész turistanyájhoz tartozik. Így kényelmesebb, mint egyedül. Ez ember nem tűnik el olyan könnyen, egyszerűen a nagy falkához tartja magát. Nem kell törődnie az egyes dolgokkal, szállással, jegyekkel, csomagördökkel. A Thomas Cook utazási iroda, vagy az American Express ügynökei mindezt a legjobban elintézik. Világjáró úr egyszerűen egyik helyről a másikra szállíttatja magát az összes kellékekkel.

Amikor reggel jól megreggelizett, az idegenvezetők már várják a szálló előcsarnokában. Egész nyájával együtt berakják néhány készenálló gépkocsiba és egyik látnivalótól a másikig hurcolják. Minden alkalmas ponton időt engednek neki, hogy előkapja fényképezőgépét, elcsörgik neki bevágott mondókájukat a nevezetességekről és este jókarban, bár kutyafáradtan visszazárlítják a szállodába.

Ha világjáró úr kevésbé lelkiismeretes, akkor a nap legnagyobb részét a szállodában tölti, tőzsdei taudoúsításokat olvas, pókert játszik és whiskyt iszik hozzá.

Világjáró úr könnyen érthető okokból rendkívül kedvelt az egész világ szállodásai, idegenvezetői, emlékarusai és koldusai előtt. Ha ezektől az uraktól függne, Amerikának és Angliának egész népessége csak a világjárás kellemes foglalkozásának szentelné magát.

Senki se gondolja, hogy ellenséges érzülettel viseltetem a jó világjáró úrral szemben, mivel kissé gúnyorosan beszélek róla. Nem, egyáltalán nem! Mindenestre többre becslöm azoknál, akik szintén megengedhetnék maguknak, hogy kissé körülnézzenek a nagyvilágban, de ehelyett inkább otthon maradnak és pén-

zes zsákjukat őrzik. Azt se veszem tőle rossz néven, ha nyájukba verődve utazik, bár ez éppen nem az én ízlésem. De ki tudja; talán én is így csinálók majd egyszer, ha ötven éves leszek, kalandvágyam kissé lehült és csontjaim merevbebek lesznek.

Tehát: teljes tisztesség adassék világjáró úrnak!

Ceylonban töltött utolsó estémén megösmerykedtem ennek a derék szerzetnek egyik képviselőjével, aki alaposan föl-böszített: Így történt:

A Palace szállóba igyekeztem, hogy India csodavilágától való búcsúzásul alaposan megvacsorazzam. Ott beszélgetésbe elegyedtem egy angollal, az aztán bevezetett a terraszon üldögélő férfiak körébe. Néhány ültetvényes és hivatalnok volt, de legtöbbször turista. Jégbe hűtött limonádét szürcsöltünk, mindjárt ki is izzadtuk, a zümmögő moszkítókat után csapkodtunk és csevegtünk.

Egyszerre csak elértünk a misszió témájához. A körben ülők egyike különösképpen fölemelte hangját, bár addig se valami nagyon hallgatott. Egyike volt a főtémított világjáróknak. Hetekig utazott Indián és Ceylonon át és most tovább akart indulni Arábiába.

Először azon szitkozódott, hogy egyáltalán missziót folytattak. Hagyják meg a bennszülötteket a maguk vallásában, azok éppen olyan boldogok volnának, mintha keresztényénné válnának. Bár tudtam a magam tapasztalatából, hogy éppen nem így van amaz „elégedett, gondtalan, természet gyermekei“-nek vélt boldogságával, de hallgattam.

Világjáró úr aztán más hangot ütött meg és azon szitkozódott, hogy a keresztény misszió elpusztítja a bennszülöttek régi, értékes kultúráit. Most már nem állhattam meg, hanem megkérdeztem, milyen missziókat látogatott meg és mi által alkotta magának ezt a kedvezőtlen ítéletet.

Oh, ő nem látogatott meg semmiféle missziói állomást, az ideje nagyon is kárba veszett volna; de beszélt mindenféle emberekkel, fehérekkel és bennszülöttekkel, könyveket is olvasott erről és áll, amit mond: a keresztény misszió elpusztítja a bennszülött kultúrákat.

Meglehetősen hevesen feleltem, hogy én a magam nézetét nem másoktól, nem is útikönyvekből szereztem. Missziók egész sorát látogatta mmeg, meglehetősen alaposan tanulmányoztam az ott végzett munkát, de nem találtam úgy, hogy a misszió elpusztítja a bennszülött kultú-

rákat, bár azoknak mocsok, babona, erkölcsi zuhlottság és kegyetlenség a lényege.

Erre-arra beszélünk, a többiek hallgattak és pipájukat szívták, valószínűleg értelmetlenül tartották a vitatkozást ebben a hőségben.

De — ezt közbe kell vetnem — ez a világjáró úr típus, az ember, sajnos, nem ritkán találkozik veje a világutazók között. Beszéltek a gyarmati országokban a vallási kérdésekben közömbös fehérekkel, akik legszívesebben visszacsinálták volna a „régii jó idők“-et, amikor a bennszülötteket negyedosztályú emberként kezelték, egyszerűen megkorbácsolták, mint a kutyát, mialatt ő maga mint fehér isten életét dinom-dánomban töltötte. túltéve magát minden erkölcsi törvényen, pedig azokat hazájában sohse merte volna áthágni. Nem csoda, ha a keresztény misszió munkája szálla az ilyen emberek szemében.

Világjáró úr végül kijátszott még egy különös ütőkarttyát: tudott beszélni a misszionáriusok szűkefejűségéről, fanatizmusáról, képmutatásáról, közreadott mindenféle történeteket, amelyekben a misszionáriusok nevenséges szerepet játszottak.

Hallgattam, de misszionáriusokkal való találkozásokra gondoltam, pl. arra a két asszonyra, akikkel Sanghaiban találkoztam. A rablótartomány egyik magánvos állomására készültek visszatérni férjükhöz, ahol a banditák állandóan fenyegették életüket. Aztán másokra gondoltam, akik a láztól terhes őserdőben egyre fogyatkozó erővel végeztek munkájukat, kitarva utolsó lehelletükig. Megkérdeztem magamat: Micsoda erkölcsi joga van ennek az egyik luxusszállótól a másikig utazó embernek, hogy ítéletet mondjon azokról a férfiakról és asszonyokról?!

Most aztán segítséget kaptam, egy őszhajú mérnök személyében. Eddig egy szót se szólt, de most torkát köszörülte és beszédbe kezdett: „Tudják, hogy engem nem lehet kegyes keresztényennek nevezni, a misszió munkájának szükségességéről se vagyok meggyőződve. Ha azonban tréfát űznek a misszionáriusokból — ezt nem tudom elviselni. Néhány évvel ezelőtt Melbourne-ből utaztam Liverpool-ba. Útközben átéltem valamit, nem is tudom elfelejteni. Tehergőzönsön utaztunk, az pedig csak korlátozott számú utast visz magával. Közöttük volt egy misszionárius felesége; szabadságra küldték haza. Nagyon csöndes és tartóz-

kodó volt, majdnem egész nap egyedül feküdt nyugvószékében a födélyzetten és senkihez se közeledett.

Az utasok között volt egy ir, annak nyilvánvalóan szálka volt a szemében. Úgy látszott, az volt a szándéka, hogy megbántsa, ahol csak lehet. Csak úgy dobálódzott a bibliai és énekeversekkel és mindig úgy, hogy a misszionáriusnőnek hallania kellett. Mókákat és vicceket mesélt az asztalnál. Ezekben majdnem mindig lelkész vagy misszionárius játszott a Paprika Jancsi szerepét, akinek rovásán mindenki nevetett.

A kis misszionáriusnő ezalatt tányérjába nézett és úgy tett, mintha nem hallaná; én azonban jól láttam, hogy torkát könnyek szorongatták. A dolog nagyon kiállhatatlan volt számomra és föl tettem magamban, hogy kérdőre vonom az irt; de nem mertem, mert akkor még fiatal ember voltam. Annak ellenére is meg tettem volna, — de történt valami és az szükségtelenné tette.

Tifusz tört ki a hajón. Tudják mit jelent az, ha közvetlenül az egyenlítő alatt járó hajón trópusi hőségben ilyen betegség tör ki, még hozzá az effajta dereg-

lyén, ahol az egészségügyi viszonyok éppen nem elsőrendűek? És gondolják, ki kapta meg legelőször? — az istentelen ir! Az első estén 41 fokos lázzal feküdt a kórházkabinban.

És most jön az, amit tulajdonképpen el akarok beszélni: a kis misszionáriusnő azonnal jelentkezett az orvosnál a súlyos beteg ápolására. Nem hagyta magát elutasítani. Az orvosnak bele kellett egyeznie, hogy ápolja az irt. Az valóban meg is gyógyult, de aztán ő feküdt le és amikor az Azori szigetek magasságában jártunk, meghalt. Mindjárt el is temették odakint, a zöld tengeren. Nagyon keserves volt számunkra, amikor Liverpoolban ott láttuk állni az öregeket a kikötőgáton; azért jöttek, hogy lányukat elvigyék. Mondhatom az ir azóta se gúnyolta a misszionáriusokat!

Hallgatva ültünk. Világjáró úr kissé zavartan nézett whiskys poharába. Valószínűleg azt gondolta magában: A kis misszionáriusnő megháborodott fanatikus volt, bizonyára az irt akarta megtéríteni. Annyi tapintat mégis volt benne, hogy gondolatának nem adott kifejezést.

Zarándi Attila.

H I R E K.

Férfi intelligenciánk csendesnapjai. Máriabesnyő, 1943 április 17—20. Az Országos Luther Szövetség ez évben is a nagyhét első három napján rendezi meg férfi intelligenciánk evangélizáló csendesnapjait. A csendesnapok április 17-én, szombaton este kezdődnek Máriabesnyőn (Gödöllő mellett) a Besnyő penziónban s 20-án, kedden este végződnek. Előadók: Túróczy Zoltán püspök, dr. Mány Zoltán c. igazgató, egyetemi előadó, dr. Reök Iván sebészfőorvos és Szabó József lelkész. Teljes ellátás kiszolgálással, csomaghordással stb. együtt elhelyezés szerint az egész időre 36, 32, 28 pengőbe és 2 P jelentkezési-rendezési díjba kerül. Fűtés kívánságra külön 1 P. Élelmiszerjegyek váltójegyekben hozandók. Részletes programot küld, felvilágosítást ad: az Orsz. Luther Szövetség konferenciái bizottsága, Budapest, I., Verbőczy-u. 28. (T. 160—468.)

Nemzetközi Missziói Tanács. Dr. Mott János, a nemzetközi missziói tanács elnöke, erről a tisztségéről lemondott. Mott János 1865-ben született az Egyesült Államok New-York államában. A Keresztyén Ifjúsági Egyesületekben kezdte meg működését; megalakította a Diákok Keresztyén Világszövetségét; járt Magyarországon is. Az 1910-ben Edinburghban tartott külmissziói világkonferenciát ő vezette s elnöke lett a konferencia által kiküldött végrehajtó bizottságnak; ebben a tisztségében megmaradt akkor is, amikor ez a bizottság Nemzetközi Missziói Tanácsá alakult át. A Tambaramban 1938-ban tartott konferencia újból megválasztotta a Tanács elnökének. Mott a Tanács tiszteletbeli elnöke marad. A világhelyzet miatt most választást nem lehet tartani, azért Mott az ügyvezető bizottság felkérésére az egyik al-elnököt bízta meg az ügyek vezetésével.

Mott választása Baker Jakab methodista püspökre esett. Baker püspök több mint 20 évig az Illinois-i egyetem tanára volt; több évig dolgozott mint püspök Japánban és Koreában.

Világmissziói konvent. December hó elején Clevelandban Tucker püspök elnöklése alatt összeül egy világmissziói konferencia, amelyen az Egyesült Államok legtöbb keresztyén felekezete részvesz, kivéve a kb. 38 milliót számláló római katolikusokat. A kanadai egyesült egyház is küld képviselőket a konferenciára. A meghívót Ross Emery bocsátotta ki s ebben hangsúlyozza, hogy sok olyan terület, amelyet a keresztyén misszióban biztosítottak tartottak, elveszett. A legjelentősebb strukturális változások politikai és fajpolitikai téren történtek. Nagybritannia és Amerika semmi körülmények között sem fognak az ázsiai kontinensen olyan mértékben uralkodni, mint eddig. Ezek a változások új feladatok elé állítják a külmissziói munkálkodást s az új feladatokra fel kell készülni. Ez lesz a konvent rendeltetése.

Protestáns Világszövetség. Dr. Tomcsányi Vilmos, a Világszövetség ügyvezető elnöke 1942. szeptember elején a Szövetség választmányával ülést tartott Berlinben. A választmány tárgyalta Jongen Antal főtitkár jelentését az 1941/42. évről. A jelentésből kitűnt, hogy a belgumi, dániai, németországi, finnországi, franciaországi, olaszországi, horvátországi, hollandiai, svédországi, svájci és magyarországi országok csoportokkal a kapcsolatot a várakozást meghaladó mértékben fenn lehetett tartani. A választmány a jelentésből úgy látta, hogy a most fennálló nehézségek dacára Európában erős és eleven a protestáns tudat s a protestánsok átérzik a testvéri közösség ápolásának szükséges voltát. A Protestáns Világszövetség munkájának továbbvitelét minden oldalon kívánatosnak tartják. A választmány több fontos határozatot hozott a Szövetség munkájának folytatását illetően.

Országhatár-egyházhatár. A Protestáns Világszövetség folyóirata, a Protestantische Rundschau 1942:4. számában a horvátországi orthodox egyházról írva cikket, a következőképen kezdi: „A nemzeti jellegű modern államok kivétel nélkül azt az elvet vallják, hogy az országhatároknak egyszersmind egyházhatároknak is kell lenniök. Más állam-

beli egyházi hatóságoknak a saját államterületükre való beavatkozását visszautasítják. Ezt az elvet minden egyházzal szemben képviselik, nemcsak a nemzeti egyházakkal, hanem Róma egyházával szemben is. Maga Róma is kénytelen lett elismerni, hogy minden államterületnek külön, saját hierarchikus főhatósággal kell bírnia.“ — A Protestantische Rundschau ezekhez a mondatokhoz zárójelben a következő megjegyzést fűzi: „Ez a felfogás egyébként megfelel az ősegyház alapelveinek. Az ősegyházban mindig megvolt az az irányzat, hogy az egyházhatárokat összhangba hozza az államhatárokkal.“

Róm. katolikus propaganda. Hollandiában „Finnland en Karelie“ címen megjelent egy Finnországot ismertető füzet. Ez a füzet a finn vallási helyzetet is tárgyalja. És pedig: a finn evangélikus egyháznak 5 oldalt, a finn római katolikus egyháznak 9 oldalt szentel, a finn orthodox egyházat egyáltalán meg sem említi. A finnországi egyházak lélekszáma pedig a következő: evangélikus van több mint három és fél millió, orthodox van kb. 70.000, róm. kath. van mindössze 1500 (azaz egyezeröttszáz). Holland evangélikus körökben a róm. kath. propagandának ez a módja nagy felháborodást és megbotránkozást keltett.

A svéd missziói tanács kimutatása szerint 1941-ben 5.1 millió svéd korona külmissziói adomány folyt be, több mint 1940-ben. A svéd külmisszió szolgálatában 1043 misszionárius áll, akik közül jelenleg 274 Svédországban tartózkodik, a többi minden nehézség ellenére dolgozhatik Kinában, Indiában és Afrikában. — Svédországban egyébként túltermelés van teológusokban; körülbelül 20 évre be vannak töltve az állások, úgy-hogy a végzett teológusok kénytelenek lesznek más pályára lépni.

„Élvíz“ címen indul meg április hó 1-én az evangélikus evangélizáció havonként megjelenő lapja. Mutatványszámot készséggel küld a szerkesztőség: Budapest, I., Verbóczy-u. 28. (Telefon 160—468 és 360—615).

Kimutatás

a Magyarországi Evangélikus Misszióegyesület pénztárába 1943. évi február hó 23-tól március hó 22-ig beérkezett összegekről.

Tagdíjak: 1942-re: Székesfehérvári Fiókegyesület 40.41, Nagy Lajosné Ostffyasszonyfa 1 (1), Szabó Antal Tokores 1; Békésről: Evang. egyház 3 (1), Kalincsak Mihály 3 (1), Kalincsak Mihályné 3 (1), Abaffy Gyula 1 (1); v. Békefi Istvánné 1 (1), Pavlik Ferenc Bonyhád 3, Nyári Erzsébet Kispeszt 1, özv. Brenner Mihályné Sopron 1 P.

1942-43-ra: Balogh János Acsád 5 (1), Szokody Malvin Kispeszt 2 (2), Petrik Gabriella Sopron 2 P.

1943-ra: Budapestről: Szelényi Károly 3, dr. Majláth Imréné 3 (1), Kiss Ibolya 3 (1), Nyeste Mihályné 2 (1), özv. Vásárhelyi Dezsőné 3, Hüttl Armin 3 (1), Broóser Mörincz 3, dr. Nagy Lajos 3, Pohorelly Béla 3, Dörre Endréné 1, vohmann Gyula 2, Lehoczy Szabina 2, Luchesi Róbertné 1; Szarvasról: Misszió Fiókegyesület 180, dr. Ribárszky Pál 4 (1); Kassaról: Huszagh Márta 2 (1), Homola nővérek 6, Nikó Rezső Hegyeshalom 1 (1), Kiskőrösi Fiókegyesület 238.69, Lukácsy Dezső Tét 3 (1), Jancsó Lajosné Munkács 1 (1), özv. Buncsák Gusztávné Mezöberény 3 (1), Sopronból: Hanzmann Károly 3 (1), Scholtz Odön 1 (1), Petrik Ilona 1, Györből: Glatz Mihály 4 (1), Réthy Józsefné 1 (1), Balányi Györgyné 1 (1), Misszió Fiókegyesület 450, Kispesztől: özv. Popelka Béláné 1, Kemény Bella 3, özv. Fischer Károlyné 1, Békésről: dr. Marsall Ferenc 3 (1), Evang. Nőegyesület 3 (1), Orosházáról: Murányi Ferenéné 3 (1), Sárközy Mihályné 1, özv. Dimák Józsefné 1, Frenyó László 1, Fótól: Zaskaliczky Pál 3, Verebes Józsefné 3, özv. Kuszy Dánielné Rákospesztúr 1 (1), Mikler Erzsébet Nyiregyháza 3 (1), Ágner Mária Újpest 3 (2), Zimmermann János Rajka 3, Zsuzsany Gyula Kistarcsa 3 (1), Kazány Vilmosné Felsőgöd 1 (1), Naggyőr Lászlóné Tápósele 2 (1), Ózdról: Marcsek János 3 (1), Marcsek Jánosné 3 (1), Evang. Egyház 3 (1), Kőrösi Józsefné Felsőgalla 2 (1), Bójtós László Vadosfa 3, Steiner Gyula Rákospalota 3, Evang. Egyház Losonc 3, Endreffy Zoltán Újvidek 3, Melk Sándorné Léva 1, Erdőkúrti, bibliárok 1, özv. Mikolicza Mihályné Apostag 2, Wallräbenstein Jakab Budakeszi 1, Mezösi Sámuel Edeleny 1, özv. Horváth Elekné Kisfalud 1, Kada Judit Aszód 3, Magyar Géza Szák 3, Kun Lajosné Tiszaföldvár 1, Bikfalvy Miklósné Balassagyarmat 3, özv. Cseh Istvánné Kiszombor 2, Prot. katonai egyházközség Székesfehérvár 1, özv. Kováts Sándorné Körmen 3, Csapó István Újmalomsok 3, Tóth Mihály Lébény 1 P.

Offertorium: Bpest külm. óra 5.88, Ivándárda 5.92, Sárók 2, Domonyi evangélikáció 25.44, Sámsonháza 4.39, Gyöngy 1.76, Szák 2.10, Tiszai Egyházkerületből: Kolozsvár 10, Nagybánya 15, Székelyföldi misszió 11.74, Székelyszombor 3.50, Zselyk 1.74, Balogpádár 1, Gömörhosszú 1.50, Gömörpányit 4.01, Jolsva 8.51, Jolsvatapolca 1.78, Kuntapolca 1.60, Osgán 2.03, Rekenyeüfalu 1.48, Rimaszombat 15.23, Rozsnyó 14.66, Sajógyömrő 5.05, Süvete 5, Tornalja 5.15, Várgede 11.26, Abaujzásztó 3.10, Arnót 3.06, Diósgyőr 3, Diósgyőrvasgyár 6.25, Eger 8.20, Fancsal 5, Hernádvece 2.56, Kassa I. 22.32, Kassa II. 2.26, Miskolc 10, Ózd 18, Sajókaza 3.83, Jákfalva 1.10, Kurityán 2, Tállya 2, Ujcsanakó 2.04, Debrecen 12.32, Délszabolcs 13.47, Kiszvárd 2.40, Komádi 2.08, Kölcse 6, „Mun-

Budapest, 1943 március 22.

Az Úr áldó kegyelme legyen velünk!

Csekk számla: 16.188.

kács 14.10, Nagykároly 26.77, Nagyvárad 9, Nyiregyháza 105.19, Satoraljaiújhegy 5.04, Szatmárnémeti 5.04, Szolnok 1, Kisújszállás 2.50, Tokaj 8.40, Újkiénőc 5, Ungvár 11.16, összesen 450.43 P.

Adományok: Ózdról: Stark József 1, Női Luther Szövetség 15, Farkasinszky Edit 3, Bpestől: özv. Sneller Jánosné 2, Zuglói evang. Szeretetház 10, özv. Szalay Miklósné Papa 2.80, Balogh János Acsád 4, Mályusz Tibor Kispeszt 5, Csanád-csongrádi egyházmege gyülekezetei 199.06, Homola Sámuel Pestszentlőrinc 1, özv. Vincze Károlyné Debrecen 3, Györből: Kevei Ilona 2, Veerős Imre 2, dr. Bándy László Léva 10, dr. Havrillay Béláné Mátraháza 3, Pánczél Jánosné Gyórság 5, Bójtós László Vadosfa 2, Steiner Gyula Rákospalota 1, Rohonyi Arthur né Léva 1, Homola nővérek Kassa 7, id. Fábí István Fót 2, Kiss Pálné Sopronbantalva 1, Orimagyarósi lelk. hiv. 3, Kada Judit Aszód 9, Binder Valéria Szeged 1, özv. Kováts Sándorné Körmen 1, Tompa László Boba 3, Bock Odön Kispeszt 30 P.

Gyermekszövetség: Bélyegert: Nagymágocs 10 P 22 1., Nemescso 6, Kisfalud 13, Ózd 6.76, Uraiüfalu 6.12, Osagárd 22.43 P.

Perselygyűjtés: Dr. v. Szentlőrinczy Gézáné Bátaszék 1.38, Sárszentlőrincről: Kovács István 3.56, Mislai István 5, Szűcs Pál 4.76, Kisiskola 2.56, Bpestől: özv. dr. Várady Elekné 3.10, Glatz József tanítványai 13.54, Agfalvai lelk. hiv. 18.49, Ivándárdai missz. óra 2.08, Marcsek Jánosné Ózd 3.34, Alföldi János Hajmáskér-tábor 2.07, Kispeszt-Weker-telepi bibliárok 17.38 P.

Kunok Jenő hitai missziójára: Bpestől: Radocsay Jenőné 5, Pataki Vilma 2, Trenka Tamásné 20, or. Nagy Lajos 44, Kaszai Mária 5, Novák Iván 3, Pohorelly Béla 16, Nyiregyházi CE 60, Kiskőrösi Fiókegyesület 119.14, Simor Erzsébet Siki 30, Benczur Pálné Szarvas 5, özv. Kuszy Dánielné Rákospesztúr 2, Tiszaföldvár N. N. 5, Kinszky Antalné Kerekgyháza 2, Grábner János Alsószőlők 1.50, Zalán Frigyes Aszód 5, özv. Kertész Lajosné Várpalota 2, Sághy Jenő Balatonszárszó 3, Szokody Malvin Kispeszt 2, Kazány Vilmosné Felsőgöd 1, Endreffy Zoltán Újvidek 4, özv. Péter Károlyné Boba 1, Csete György Pápa 2, özv. Horváth Elekné Kisfalud 3, Gábler Edit Salgótarján 4, özv. Bikfalvy Miklósné 1, Szegedi leányegylet 46 P.

Rokonnépek missziójára: Grábner János Alsószőlők 3.50, Sághy Jenő Balatonszárszó 3, Gerth Hermin Klotildíjlet 3 P.

Cél megjelölése nélkül: Szepetneki evang. egyház 1, Galagutai egyház 5.72, Farkas István Győr 2, Vargha László Abaujzásztó 3, Horváth István Pápa 2, Járfás nővérek Győr 20 P.

Használt bélyegek eladásából Rimár Jenő útján 30 P.

Újonnan belépett tagok: Nikó Rezső Hegyeshalom, Békési evang. Nőegylet, Naggyőr Lászlóné Tápósele, Ozdi evang. egyház, dr. Ribárszky Pál Szarvas, Losonci evang. egyház, Melk Sándorné Léva-Ujtele, Kada Judit Aszód, Erdőkúrti bibliárok, v. Békefi Istvánné Békés.

Használt bélyeget, sztanioit küldtek: Bpestől: Mokry Eszter, Trenka Tamásné, dr. Koncsek Károly Nagyrév, Mikler Erzsébet Nyiregyháza, Tiszai egyházkerület.

Rimár Jenő
pénztáros,
VI., Fóti-út 22.